

Гаврилюк Т. М.

Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім.
первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія

УДК 021.64:027.7](477.63)

ПУБЛІЧНА БІБЛІОТЕКА ТА УНІВЕРСИТЕТСЬКІ БІБЛІОТЕКИ М. ДНІПРО – ПАРТНЕРСТВО ТА ЙОГО ПЕРСПЕКТИВИ

В статті аналізується досвід співпраці найбільшої публічної бібліотеки обласного центру міста Дніпро з колегами бібліотек ВНЗ міста та пропонуються нові напрямки співпраці.

Ключові слова: партнерство публічної та бібліотеки ВНЗ, співробітництво бібліотек, ДОУНБ, бібліотеки м. Дніпро.

Постановка проблеми. Обласний центр України місто Дніпро є одним з найбільших центрів вищої освіти та науки країни, в якому представлено більше 40 державних та приватних вузів різного рівня акредитації: від коледжів до академій та університетів, в кожному з них функціонують бібліотеки. Студенти вузів, аспіранти та викладачі, науковці м. Дніпро мають додатковий ресурс – колекцію книг та документів Дніпропетровської обласної універсальної наукової бібліотеки. ДОУНБ підтримує зв'язок із колегами бібліотек різного виду. Автор статті досліджує досвід партнерства ДОУНБ з бібліотеками ВНЗ м Дніпро у 2016 році, який був проголошений «Роком англійської мови в Україні».

Дослідники соціального партнерства бібліотек, як в Україні (Літвак О., Вітенко В.), так і закордоном ((Bahg A. та Bolton N. (США); Engeszer R. J. (США), Rader H. B. (США), Waiganjo Wanyoike J. (Кенія)), констатують, що у більшості випадків академічні бібліотеки є прикладом для публічних бібліотек з точки зору професійних стандартів, нових технологій та співпраці з громадою.

Автор статті на прикладі співпраці бібліотек міста Дніпро (Україна) хоче показати, що найбільша публічна бібліотека області, має в доробку такі ресурси та методи роботи, які будуть цікаві колегам із бібліотек ВНЗ.

З нагоди проголошення 2016 року «Роком англійської мови в Україні» автор узагальнює досвід роботи відділу документів іноземними мовами та інших відділів ДОУНБ із бібліотеками ВНЗ обласного центру за останні п'ять років.

Професійне партнерство ДОУНБ з колегами бібліотек ВНЗ міста здійснюється за наступними напрямками:

1) Методична підтримка:

- участь у підготовці кадрів для бібліотек міста.

Давні партнерські відносини поєднують ДОУНБ з Дніпровським коледжем культури, який готує спеціалістів за фахом «бібліотечна справа». Для студентів, що вивчають бібліотечну справу, під час навчального року проводять ознайомчі екскурсії, в літній період ДОУНБ є одним із місць проходження практики студентів. Практика проходить під керівництвом високо кваліфікованих співробітників – завідуючих відділами та завідуючих секторами бібліотеки.

Кадри для бібліотек за кваліфікацією «Документознавство» готує також Дніпропетровський факультет Київського національного університету культури та мистецтв (КНУКіМ). Відділ літератури іноземними мовами ДОУНБ підтримує з цим вузом та його бібліотекою багаторічні дружні стосунки. Студентам спеціальності «Документознавство» проводилася ознайомча екскурсія відділами бібліотеки. На запит викладачів цієї спеціальності автор статті підготувала відео-презентацію «Електронний уряд та бібліотека». В презентації розповідалося про передовий світовий досвід у впровадженні електронного урядування, види обладнання, яке для цього необхідне, пояснювалась важлива роль бібліотекарів в цій сфері в Україні, де для багатьох громадян доступ до безкоштовного інтернету надають саме публічні бібліотеки.

- залучення в якості експертів бібліотечної справи .

Співробітники відділу мистецтв та інших відділів ДОУНБ запрошуються в якості експертів під час проведення перевірок роботи бібліотек, серед яких була й бібліотека одного з місцевих вузів (Дніпровська академія музики).

2) Інформаційна підтримка.

В останні десятиріччя українські бібліотеки, як публічні так і ВНЗ, потерпають через брак фінансування, скорочення видатків на поповнення фондів новими та популярними у науковців книгами та періодичними виданнями. ДОУНБ має можливість поділитися з колегами вузівських бібліотек інформацією про наступні ресурси зі своєї колекції:

- сучасна патентно-технічна інформація.

Інженерні вузи, серед яких важливі для Дніпропетровщини університети, що готують спеціалістів для металургійної, гірничої, транспортної галузей; мають потребу в доступі до сучасної патентно-технічної інформації. Патентно-технічний відділ ДОУНБ

володіє базою даних про патенти України, а також про патенти іноземних країн, як на англійській, так і на інших іноземних мовах.

- сучасні підручники на англійській мові по багатьох предметах

Сучасні студенти, викладачі вузів та науковці розуміють важливість такого інструменту, як англійська мова для роботи у будь-якій галузі сучасної науки. Завдяки міжнародному партнерству відділ документів іноземними мовами ДОУНБ має видані в англомовних країнах сучасні підручники та монографії з таких дисциплін, як біологія, хімія, фізика, алгебра, архітектура та дизайн, фотографія, матеріалознавство, захист довколишнього середовища, медицина, психологія, соціологія, маркетинг, економіка, статистика, менеджмент, мовознавство, історія, право. Ці ресурси є важливими для вивчення англомовної термінології в багатьох галузях науки, техніки та мистецтва.

- сучасні англомовні словники

В багатьох технічних вузах Дніпра існують гуманітарні факультети, які пропонують навчання за фахом «Технічний переклад» з англійської на українську та навпаки. Колекція ДОУНБ пропонує видані в англомовних країнах рідкісні словники, а саме – словники в малюнках (visual dictionaries), п'ятимовні словники в малюнках, посібники для написання технічних текстів англійською, тлумачні словники (thesaurus). Для мовознавців, вчителів, літературознавців та перекладачів будуть цікаві словники англійських цитат (dictionary of quotations), та словники ідіоматичних висловів як британської так і американської версії англійської мови.

- сучасні англомовні енциклопедії

ДОУНБ пропонує видані в англомовних країнах рідкісні для м. Дніпро енциклопедії, а саме: Довідник публічної бібліотеки Нью-Йорка, британську та американську енциклопедії, енциклопедію американської літератури, енциклопедію американської історії, енциклопедію американського фольклору та інші.

- сучасні підручники для кваліфікаційних екзаменів для вступу до англомовних вузів за кордоном

Амбіційні студенти, аспіранти та науковці, які розглядають можливості продовження навчання в закордонних вузах знайдуть в іноземному відділі ДОУНБ каталоги та детальну інформацію про американські університети та коледжі та умови вступу до них, про існуючі програми академічних обмінів. Їм стануть у нагоді наступні підручники по підготовці до:

- екзамену з володіння англійською мовою TOEFL,

- екзамени для вступу в американські університети GRE, GMAT, SAT
- сучасні ресурси та підручники для вивчення англійської мови

Багато років відділ іноземних мов пропонував традиційні матеріали для вивчення англійської мови. Нещодавно ми стали пропонувати більш сучасні ресурси, серед них: програмне забезпечення для самостійного вивчення англійської мови Rosetta Stone (аналог міні-лінгафонного класу, що дозволяє одночасно тренувати вимову, граматику та аудіювання англійської мови) та «Англійський в бібліотеці» (польський проект), комп'ютерну гру «Ефект Трейса» (США). Вже декілька років для покращання навичок англійської мови користувачів відділ іноземних мов пропонує кіноклуб та розмовний клуб, на яких бувають іноземці носії мови в якості запрошених гостей. У 2016 користувачам ДОУНБ запропоновано було також безкоштовний експрес-курс англійської мови для двох рівнів володіння англійською мовою – базовий для тих, хто ніколи не вивчав англійську мову, та «Activate» для активації отриманих раніше знань у діалогових вправах. На усіх видах англійськомовних заходів використовується мультимедійне обладнання та надається додаткова культурологічна інформація.

В час широкого розповсюдження інформаційних технологій ДОУНБ пропонує бібліотекам – партнерам сучасні англійськомовні електронні ресурси з науковою літературою.

Восени 2016 наші колеги, в тому числі з бібліотек ВНЗ, були запрошені до відділу іноземних мов ДОУНБ на семінар про можливості безкоштовного доступу до американської англійськомовної бази даних «eLibrary USA». Представлена база являє собою прекрасний ресурс для науковців та студентів, оскільки пропонує повнотекстові документи по багатьом темам – від академічних статей до науково-популярних та розважальних.

Як зрозуміло з викладеного, професійне партнерство з ДОУНБ дозволить бібліотекам ВНЗ взаємовигідно співпрацювати з найбільшою публічною бібліотекою обласного центру та надавати більш якісну бібліотечну послугу своїм користувачам.

В майбутньому відділ документів іноземними мовами ДОУНБ хотів би доповнити спектр можливого партнерства наступним:

- 1) партнерську співпрацю з бібліотеками ВНЗ в популярній соціальній мережі «Facebook». Для цього всі зацікавлені мають відкрити сторінки в цій популярній мережі та створити можливість для розповсюдження інформації про нові надходження, анонси заходів та інші види комунікації.
- 2) зробити презентацію європейських англійськомовних он-лайн ресурсів

3) надавати допомогу колегам та користувачам бібліотек ВНЗ в доступі до англomовної наукової інформації (статей, монографій, та ін.) в рамках проекту «Відкритий доступ».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вітенко, В. Європейські стратегії розвитку культури: бібліотеки Німеччини [Електронний ресурс] / В. Вітенко // Бібліотечний форум України. – 2005. – № 3 – Режим доступу:
http://www.libportal.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=381&Itemid=73
. – Дата звернення: 09.11.2016.
2. Літвак, О. Новий етап розвитку бібліотек [Електронний ресурс] / О. Літвак // Соціальне партнерство, як фактор успіху бібліотеки : збірник. – 2012. – Режим доступу:
<http://zounb.zp.ua/node/1830>. – Дата звернення: 09.11.2016.
3. Про оголошення 2016 року Роком англійської мови в Україні [Електронний ресурс] : Указ Президента України №641/2015. – Режим доступу:
<http://www.president.gov.ua/documents/6412015-19560>. – Дата звернення: 09.11.2016.
4. Про схвалення Стратегії розвитку бібліотечної справи на період до 2025 року «Якісні зміни бібліотек для забезпечення сталого розвитку України» [Електронний ресурс] : розпорядження КМ України від 23 березня 2016 р. № 219-р. – Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/219-2016-%D1%80#n8> . – Дата звернення: 09.11.2016.
5. Bahr, A. Share the Experience: Academic Library, Public Library, and Community Partnerships (USA) [Electronic resource] / A. Bahr., N Bolton // The Southeastern Librarian. – 2002. – Vol. 50, Iss. 2. – Режим доступу:
<http://digitalcommons.kennesaw.edu/seln/vol50/iss2/8>. – Дата звернення: 09.11.2016.
6. Evolution of an academic–public library partnership [Electronic resource] / R. J.Engeszer, W. Olmstadt, J. Daley and others // Journal of Medical Library Association. – 2016. – Vol. 104(1). – P. 62–66. – Режим доступу:
<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4722645/>. – Дата звернення: 09.11.2016.
7. Rader, Hannelore B. Managing Academic and Research Libraries Partnerships [Electronic resource] / B. Rader, Hannelore. – Режим доступу:
<http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED459774>. – Дата звернення: 09.11.2016.
8. Waiganjo Wanyoike J. The Camel Comes of Age: Academic and public libraries' partnership in sharing information through information technology in Kenya – the role of African virtual

library project [Electronic resource] / J. Waiganjo Wanyoike // American Library Association: web site. – Режим доступу: <http://www.ala.org/offices/iro/iroactivities/camelcomesage>. – Дата звернення: 09.11.2016.

Гаврилюк Т. Н.

Днепропетровская областная универсальная научная библиотека им. Первоучителей славянских Кирилла и Мефодия

ПУБЛИЧНАЯ И УНИВЕРСИТЕТСКИЕ БИБЛИОТЕКИ Г. ДНЕПР – ПАРТНЕРСТВО И ЕГО ПЕРСПЕКТИВЫ

В статье анализируется опыт сотрудничества крупнейшей публичной библиотеки областного центра Украины города Днепр с коллегами из библиотек вузов города, предлагаются новые направления сотрудничества.

Ключевые слова: партнерство публичной и вузовской библиотеки, сотрудничество библиотек, ДОУНБ, библиотеки г. Днепр.

Gavryliuk T. M.

Dnipropetrovsk Oblast Universal Scientific Library named after the Slavic first teacher Cyril and Methodius

THE DOUNB PUBLIC LIBRARY AND ACADEMIC LIBRARIES OF DNIPRO CITY (UKRAINE) – THE PARTNERSHIP AND ITS PERSPECTIVES

The article analyses the benefits of professional partnership with the DOUNB public library for academic libraries in Dnipro city (Ukraine). New forms of partnership are also suggested for the future.

Key words: public-academic library partnership, library cooperation, DOUNB, Dnipro city library.